

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

Feria secunda: de mysterijs sacrame[n]ti eucharistie. Sermo. Ixiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

Feria. II. hebdomade sancte.

meū: et oīa que desiderauerūt oculi mei
nō negaui eis: nec prohibui cor meū quō
oī voluptate fruere: et oblectaret se in
his que preparauerā. Et hāc ratus sum
partē meam si vterer labore meo. Quā
me cōuertissem ad vniuersa opera quae
cerāt manus mee: et ad labores in quib⁹
frustra desudauerā: vidi in oībus vani
tate et afflictionē animi: et nihil perma
nere sub sole. Quāta autē fuerit magni
ficētia et gloria Salomonis patet. Primo
si cōsideret ei⁹ potētia: et diuitiarū copia
et fame claritas: ac deliciarū affluentia.
Nā vt habet. iij. Regū. s. c. Viuēte dauid
patre et ipso imperāte et volēte vinctus
fuit in regē: et dixit oīs populus: Auat
rer Salomon. Et ascēdit vniuersa mul
tudo post eū et populis canētū ribus:
et letantium gaudio magno: et insonuit
terra a clamore eorū. Et vt dicit. iij. Regū
iij. c. Regnavit sup oēm israel: et erat in
ditione sua habēs oīa regna secū a flu
mie terre Philistinū vsq; ad terrā Egy
pti offerentiū sibi munera: et seruientiū
ei cūctis dieb⁹ vite eius. Erat autē cibus
Salomonis per singulos dies triginta
chori simile: et quādraginta chori farine: des
cēm boues pingues: et viginti boues pa
scuales: et cētum arietes: excepta venā
tione ceruorū et caprarū atq; bubalorū:
et auium altitū. Habebat salomō quā
draginta milia psepia equorū curialū: et
duodecim milia equestriū. Et vt scribit
i. c. p̄fati li. Regina Saba donauit ei
cix. salēta auri: et aromata multa nimis
et gēmas p̄ciosas. S: d̄m autē Latoli
con apud aliquos est quinquaginta li
brarū. s̄m alios. lxxij. In sc̄do hō libro
Paral. c. ij. narrat: qualiter Salomon
volēs edificare domū dei: et palatiū suū
numerauit septuaginta milia viroꝝ
portantiū humeris suis. et. lxxx. milia quae
cederēt lapides in mōtib⁹: p̄positosq;
eorū tria milia sercētos. Fecitq; fieri edi
ficia speciosa valde: diffundebat atq; fa
ma ei⁹ per vniuersum orbē: et tū depra
uatus est cor ei⁹: vt adamaret mulieres
alienigenas. Dabitq; oēm delectatio

*De ponua
Salomonis
et Saba*

ne in quibuscūq; huius sensuale appetitio
hilomin⁹ oīa p̄terierūt et defecerūt
ipse conquerit in. c. s. Ec̄s di. Vanitas
vanitatu et oīa vanitas. Ob qd̄ Ec̄s
super Job. ita pulchre loquit: Vanitas
vanitatu (inquit salomō) et oīa vanitas
hūc versutū si taperet qui in potio
versantur: in parietibus suis oībus
vestibulis scriberet: in domo: in foras
in egressib⁹: et ante oīa in p̄sc̄p̄o
vt temp̄ eū et oculis cerneret et corde
titeret: qm̄ multe sunt rerū facies et mu
gines false: quae decipiūt incautos. Jho
oportet q̄tidie carnē salutare et in p̄
dijis et in cinis: et oībus cōuentib⁹
ter vnūquēq; primo suo canere: p̄
ma suo libēter audire: quae vanitas vani
tati et oīa vanitas. hec ille. Quae oīa
immerito ponderāda sunt vt sic cogno
scatur mūdi miseria. Tertia con
bonorū huius mūdi d̄i damnatio. Jho
eternē se diligētes ducūt in dānationē
eternae mortis. Et vt Greg. ait: Mō
taneū est qd̄ delectat: sed qd̄ cruciat
eternū. Jō Augu. in quodā sermone
quit: Nulla maior infania q̄ p̄ delecta
tione momentanea perdere eterna quā
dia: et obligare se ad eterna supplicia.
Audite ergo o mortales hoīes: et cō
rate que dicta sunt: ad mentēq; vestre
currite: et reducite cor et animū ad am
rē dei: et ad beatitudines ei⁹ in ardēt
desideriū vestrū: reuocate affectū a pro
ditore mūdo illūq; spernite: vt sic possi
tis in hoc seculo adipisci dei gratiam
in futuro sempiterna gloriā. Amen.

Q̄ Feria sc̄da hebdomade sancte: de my
sterijs sacramēti eucharistie: quae po
ticia fideles excitat et inflāmat ad feru
rem et deuotionem. Sermo. lxxij.

Memorias fecit
mirabilium suorū: miser
cor et miserator: domū
esca dedit timētib⁹ se.
Illuminati p̄p̄tere dō
sunt ista originaliter ps. cr. Offēdit no
bis dñs iesus xps ordētissimā charitatē

saã nõ solũ in cruce ⁊ passione: verũ etiã
et multis alijs diuersisq; modis: et po-
tissimũ cũ instituit sanctissimũ sacramẽ-
tũ preciosissimi corpis ⁊ sanguinis sui.
Quonia aut̃ rãto seruẽtius christianoz
aie cũ reuerẽtia ⁊ deuotione ad illud su-
scipiendũ animari possunt: quãro clarũ
ei? mysteria cognoscũt ⁊ intelligũt: recir-
co in presenti sermone de eo aliqua ape-
riemus: qm̃ si xps illud fecit in memoriã
eius et suorũ mirabiliũ: nisi nos tãti be-
neficij recordaremur merito de ingratis
tudinis vitio venire? culpãdũ. De ipso
itaq; sacramẽto venerabili tria myste-
ria erũt a nobis declaranda.

Primũ de institutionis.

Secũdo de figuracionis.

Tertiũ fructificationis.

Qualiter xps instituit sacramentum
eucharistie in cena: ⁊ ordinauit aposto-
los sacerdotes: ⁊ quare hoc sacramentũ
conficiatur in specie panis ⁊ vini: et sub
duplici specie: et an sub vtraq; debeat
sumi.

Capm. s.

Primum mysterium declarans
dus dicitur institutionis. In
quo contingit dubitare circa
septem.

Primo circa tempus.

Secũdo circa horam.

Tertio circa ordinem.

Quarto circa materiam.

Quinto circa speciem.

Sexto circa additionẽ aque.

Septimo circa obligationẽ.

Primo circa tempus dubitatur quare hoc
sacm̃ institutũ fuit tpe legis gr̃e: et nõ
ante. Ad qd̃ respõdet Alexã. in. iij. sum.
q. xx. m̃e. s. ar. ij. ⁊ Bonũ. dist. viij. iij. pre
s. ar. ij. q. s. q̃ istud fuit cõueniẽs ppter
duo. Primo ppter rem contẽtã: que est
corpus xpi verũ: vt plenius declarabit̃
in sequẽti sermone. Secũdo fuit cõueniẽs
ppter efficacĩã: que est charitatis vincu-
lum: que in noua lege apparere ⁊ abun-
dare debuit. Et ex hoc institutũ est im-
mũdũ passione in signũ amoris quem
xps ad genus humanũ habebat. Nam

nõ solum voluit dare nobis sua. i. obse-
quia oim̃ creaturarũ: ⁊ suos. i. angelos
in adiutorũ: sed etiã seipsum dedit in fi-
liũ p̃ carnis assumptionẽ. fm̃ illud Esa.
ix. Filius datus est nobis. Dedit se in so-
cum p̃ nature nostre cõfirmationẽ. fm̃
illud apli Phil. ij. Vabitu inuentus vt
hõ. Dedit se in magistrũ p̃ doctrine pre-
dicationẽ. fm̃ il'ud Job. xij. Vos voca-
tis me magister et dñe: et bene dicitis:
sum etenim. Dedit se in lucẽ per exẽpli
operationẽ. fm̃ illud Job. xij. Exẽplũ
em̃ dedi vobis vt quẽadmodũ ego feci:
ita ⁊ vos faciatis. Dedit se in patrẽ per
gratie regenerationẽ. fm̃ illud Johã. s.
Quot quot aut̃ receperũt eum dedit eis
potestãtẽ filios dei fieri his q̃ credũt in
noie eius. Dedit se in holocaustum me-
dullatũ per passionem. Et tãdem dedit
seipsum in cibũ ad spũalem refectionẽ.
O insãmata charitas iesu xpi. O ardẽs
amor clementissimĩ cordis sui. Super
abũdãter pfecto ostẽdit nobis quãtũ
nos ipse dilexit: et propterea tunc sacra-
mentũ est institutũ cũ amor eius bullies-
bat atq; feruebat. Cũ Job. xij. dicitur:
Cum dilexisset suos qui erant in mũdo:
in fines dilexit eos. i. fm̃ glo. maiora si-
gna dilectionis ostẽdit. Secũdo dubita-
tur circa horã. Et vt colligitur ex dictis
euãgelistarũ: xps hoc sacramentũ insti-
tuit hora cene: qm̃ iam comederant ipse
et apostoli agnũ paschalem. Ex quo ple-
riq; nõ bene intelligentes dicere volue-
rũt q̃ hoc sacramentũ nõ debet confici
ante prandium: sed post cenã. Arguunt
em̃ sic. In operãdo debemus nos cõfor-
mare xpo tãq; exẽplari. iuxta illud Ero-
di. xxv. Inspice ⁊ fac fm̃ exẽplar qd̃ tibi
in monte mõstratum est: sed xps hoc sa-
cramentũ post cenã consecrãt: ergo et a
nobis debet cõfici post cenã. Cõtra
istos nõ est tex. de cõse. dist. s. in. c. sacra-
menta. Sacramẽta inquit altaris non
niã a ieiunio hoĩbus celebrẽtur. Ratio
est fm̃ Richar. in. iij. dist. viij. ar. ij. q. s.
ppter maiorẽ solẽnitãtem ⁊ sobrietatez
ministri: ⁊ maiorẽ reuerentiã sacramẽti.

Feria. II. hebdomade sancte.

Nec valet obiectū eo qd xps rationabiliter cōfecit post cenā: qd voluit terminare figuraz & legē in esu agni paschalis: & introducere veritatē in institutiones sacramēti. Dmōi autē ratio nō cōuenit ad hoc vt a nobis debeat post cenā confici. Et sic hoc sacramētū cōfici debet a ieiunio: vt patet de cōsecra. di. ij. in. c. liquido. Et s̄m Ricb. vbi. s. q. ij. sumit hic ieiunū p̄ priuatōe cuiuslibet alimēti ante salz q̄ quis sumat cibum vel potū: si etiā postea in die pluries comesturus sit. In casu tamē necessitatis immineēte mortis periculo pōt hoc sacramētum post alios cibos sumi. Etiā si sacerdos ante missam lauerit os suū: et casu aliquo gutta illius aque intrauerit in stomachum: nō p̄pter hoc tenet dimittere missam: precipue in die solenni: qd hoc nō videtur impedire dignā preparatiōnem presbyteri: nec reuerentiā sacramēti. Et de similibus idem iudiciū habeatur.

¶ Tertio cōtingit dubitare circa ordinē qm̄ salz apostoli fuerunt a xpo ordinati sacerdotes: & acceperūt cōsecrandi potestatem. Ad qd respōdet Ricb. in. iij. dist. xxi. ar. iij. q. ij. Tertio queritur in quo actu cuiuslibet ordinis imprimat character in respōsione ad argumentū qd xps ordinauit apostolos sacerdotes: cū dedit eis potestātē cōficiendi Luce xxi. & Math. xvi. dicens: Hoc facite in meā cōmemoratiōe. Quarto dubitatur circa materiā in qua sacramētus est cōficiendū. Et respōdet doc. in. iij. dist. xj. qd materia cōgrua huic sacramento est panis de frumēto: & vinū de vite: eo qd xps ita instituit. Et hoc rōnabiliter. Primo quidē quātū ad vsum huius sacramēti: qui est māducatio. Sicut enim aqua assumit in sacro baptismi ad vsum spūalis ablutionis: qd corporalis ablutio cōueniēter fit in aqua. Ita panis et vinū quibus cōiter hōies reficiuntur in hoc sacramento assumuntur ad vsum spūritualis māducatiōis. Secūdo quātū ad effectū cōsideratū in vnoquoq; sumensium: qd vt Amb. dicit super epistolā ad

Countb. hoc sacm̄ valet ad tuitionem corporis & aie. Idē caro xpi sub specie panis p̄ salute corporis. Sanguis dō sub specie vini p̄ salute aie offertur. Zeno quātū ad effectū respectu ecclie que cōstituitur ex diuersis fidelibus: sicut panis cōficiat ex diuersis granis: & sicut vinus ex diuersis vitis. Notandū s̄m 2do in. iij. pre. q. lxxii. ar. iij. in respōsione ad tertiu argumētū: qd si farine tritice admisceret aliqua quāritas modica & parua alterius farine poterit exinde cōfici panis: qd est materia huius sacramēti qd modica permixtio non soluit speciem cuius dō si esset magna. ¶ Quinto dubitatur circa speciē quare. s. sacm̄ hoc cōficiatur sub duabus speciebus. Ad qd respōdet Alex. de ales in. iij. q. xxi. m. a. q. hoc principaliter fit duplici rōne. Primo propter duplicis nature a xpo institutionē ad vtriusq; redēptionē: vt ostēderet xps totā humanā naturā. Lānam & corpus assumpsisse vt vtrūq; redimeret. Panis em̄ ad corpus refert: vinū ad aiām. S. dā rō est p̄pter duplicem rōnem immolationē. s. in vita et in morte. Tū expectatio et preparatio ad mortē suam: quēdā que ergo fuit in vita representatur specie panis: que autē in morte specie vini. ¶ Sexto dubitatur circa cōficiētiōe aque. Tū aqua fit de substantia siue integritate sacramēti. Ad qd respōdet Bon. in. iij. dist. xl. ar. s. q. in. di. qd integritate huius sacri sunt quartae materia: forma: ordo: & intentio cōsecratiōis. De cōgruitate autē bene esse sunt qd sunt his annexa. Aqua ergo cum nō sit aliquod horū nō est de necessitate sacramēti: sed annexū est materie. s. vino: ad iugitur vino: & in ipsum cōuertit: et postmodū in sanguinem: & id est de cōgruitate apponēda: tñ admiscēda est vino: vt dicit de cele. missa. c. vii. Cuius ratio multiplex est s̄m Alex. Prima propter exēplū dñi. Probabiliter em̄ creditur qd dñs hoc sacramētus instituit in vino aqua permixto: vt dicit Damasc. & Lypianus, de cōse. di. ij. c. scriptura

Secūda rō est ppter signū vniōnis corpo-
ris mystici cū capite. Et de cōse. dist. ij.
c. cū omē. d. Cū in calice vino aqua ad-
miscetur: xpo populus adunat: et credē-
tium plebs ei in quē credit copulatur et
iungit. i. copulāda et iungēda significat
p fidē et dignā sacramenti susceptionē.
Ex quo Ricb. in. iij. dist. xj. refert: qd pro-
pter hōmōi significatiōē tāti d. appo-
ni de aqua et de vino qd aqua possit tra-
hi ad naturā vini. Populus em̄ trahen-
dus est ad xpm. Et idē multi sunt illi res-
prehensibiles qd plus ponit de aqua qd
de vino. Est quidē pnciosus abusus vt
d. in. c. pnciosus. ex de cele. mis. Tertia
rō quare aqua admisceat vino est ppter
fluxū aque de latere xpi: a quo lāceato:
vt h. Job. xix. Cōtinuo exiit sanguis
et aqua. Jo de se. di. ij. c. in sacro obla-
tionibus. d. Nō d. in calice dñi aut vi-
nus solū aut aqua sola offerri: si vtrūq;
pmixtū: qd vtrūq; ex latere xpi i passio-
ne sua pfluxisse legit. Notandus tñ h̄m
magistrū sentē. c. penul. xj. dist. iij. qd si
sacerdos consecrat vinū sine aqua vere
cōuertit in sanguinē. Tā et grecorū eccle-
sia d. aquā nō apponere sacramento: vt
ait Inno. de officio misse. pre. ij. c. xxvj.
et tñ ecclesia nō negat ipsos cōfiteri san-
guinē xpi. Ille tñ qui aquā nō appone-
ret reprehēdendus esset ppter rationes
iā dictas. ¶ Septimo dubitat circa obli-
gationē: vtrū scz populus debeat cōica-
re sub vtrāq; specie. Ad quod respōdet
sanctus Tho. iij. parte. q. lxxx. arti. iij. qd
circa vsum huius sacramenti duo possunt
cōsiderari. Vnū ex parte ipsius sacramē-
ti: aliud ex parte sumentiū. Ex parte ipsius sa-
cramenti puenit qd vtrūq; sumat. s. corp⁹
et sanguis: qd i vtrōq; cōsistit perfectio
sacramenti. Et idē qd ad sacerdotem perti-
net hoc sacramentū cōsecrare et perfice-
re: nullo modo d. corpus xpi sumere si-
ne sanguine: put p. de cōse. di. ij. in. c. cō-
perimus. Ex parte autē sumentiū requi-
ritur summa reuerētia et cautela: ne ali-
quid accidat qd vergat in iniuriā tanti
sacramenti. Qd precipue possit accidere

in sanguinis assumptione qd quidē si in
caute sumeret de facto posset effundi.
Et qd crescēte multitudine populi chri-
stiani in qua cōtinētur senes et iuuenes
quorū quidā nō sunt tāte discretiois:
vt cautela debitā circa vsum huius sacra-
menti adhiberēt: ideo pvide obserua-
tur vt populo sanguis sumendus nō des-
tur: sed solū sumat a sacerdote: et etiam
h̄m aliquos nō datur sub vtrāq; specie
propter periculū erroris ne scz commu-
nis populus crederet xpm nō esse totū
sub vtrāq; specie.

¶ De figuris que precesserūt sacramen-
tum eucharistie et de septem pprietati-
bus manne appropriatis huic sacramē-
to. Capm. ij.

Secundū mysteriū declarans
dū de sacramento eucharistie
d. figuratiōis. Fuit nāq; cō-
gruū hoc sacramentum pres-
gurari h̄m Alex. et Bon. in. iij. dist. viij.
parte. f. arti. f. q. f. ppter tria. ¶ Primo
ppter dignitatē: qd predicandū et expes-
ctandū erat sicut donū dei excellentissī-
mum: ideo figure huius sacramenti preire
debuerūt in quib⁹ refulceret expecta-
tio fidelīū: et dignitas huius sacramenti
famosior ostēderetur. Et figurarū pres-
missio nō fuit aliud qd fame ei⁹ divulga-
tio. ¶ Secūda rō est ppter difficultatē.
Inter cetera em̄ sacramēta hoc est diffi-
cillimū ad credēdum immo inter cetera
credibilia: ideo homines debuerunt ad
hoc assuefieri quadā figurarū manu-
datione. ¶ Tertia ratio fuit propter signi-
ficatiōem: qd hoc sacramento xps pas-
sus significatur et cōtinetur. Congruē-
bat autē xpm passum aliqua figura pres-
signari. Similiter autē et hoc sacramen-
tum quo significatur et cōtinetur. Pres-
cesserunt autem non vna sed plūres fig-
gure. Qd sicut dicit Aug. in. iij. de trimi.
oportebat qd per multa eramus a deo
decesi: qd multa vitam venturam concla-
marent scilz christus. Et h̄m Alexan. licz
res pfigurata tātis figuris sit vna h̄m
suam substantiā: tamē illius sunt multē

Feria. II. hebdomade sancte.

effectus & multe proprietates siue cōditiones quarū multiplicatē respiciūt ipse figure diuerse. Magister nō sententiā dimissis alijs figuris que assignari possent: tñ q̄tuor: enumerat: sacrificiū scz Melchisedech: agnū paschalē: manna: & sanguinē qui fluxit de latere xpi. Que figure sufficienter enumerantur duplici ratione. Prima est respectu siue relatio figurarū ad legem nature moysaice & euāgelice: vt. s. p. oblationē melchisedech ostendat fuisse p̄figuratū sacramētū in lege nature. Per agnū paschalē māna in lege scripture. Et p̄ sanguinē q̄ fluxit de latere xpi in lege gratie. Secūda rō est si attendam⁹ ad ea que p̄signant. Nā in hoc sacramento est visibilis forma: & hec p̄figurata est in sacrificio. Melchisedech: & est res cōtēta: & hec figurata est in agno paschali: et res significata tñ: et hoc in māna. Et virtus dās efficacīa: & hoc in sanguine qui defluxit de latere christi. Verūm solerter est aduertendum q̄ in māna qd̄ pluit dñs patrib⁹ in deserto. Ero. xvj. c. septē cōditiones reperiuntur cōueniētes huic sacramento ineffabili. Prima est modus ḡnationis. Secūda est locus descēssionis. Tertia tps̄ recollectiōis. Quarta termin⁹ mēsuratiōis. Quinta ritus p̄paratiōis. Sexta ausus reseruatiōis. Septima gustus saporiōis. ¶ Prima conditio erat modus generationis: q̄ in nocte inuisibiliter de celo descendebat. Quid em̄ designat p̄ noctē nisi fidei nostre status? Sicut em̄ in regno celoz̄ nulla est obscuritas tenebrosa: & in inferno nulla pōt luciditas apparere: sic in presenti pegrinatiōe nō est lux claravisiōis dei: sicut in celo: nō obscura tenebrositas eterne dānatiōis sicut in inferno: sicut nocturna fidei lux stellarū lunari non qdē solari lumie illustrata q̄b⁹ lumib⁹ videm⁹ & cognoscim⁹ hoc sacramētus. ¶ Secūda d̄ditio illius māne erat locus descēssionis: q̄ descendebat in deserto circa castra filioz̄ israel solū: eisq̄ defe-

cit cū intrauerunt terrā promissionis. Sic hoc sacramētū nō nisi in ecclesia & in eius fide veraciter consecrat⁹: nō in deserto presentis vite trimodo frequentat. Eū autē ad repromissionē terrā venturam fuerit: iam nō amplius hoc sacrificium offeret: sed gloriose ielus in cōsummato felicitatis loco d̄spiciet ineffabiliter exaltat⁹. ¶ Tertia conditio erat tps̄ recollectionis. Eo em̄ diebus poterat reperiri: p̄ceptis moyses ex pre dñi feria sexta p̄hibebat colligi. Sabbato autem cogit quidā de populo vt colligerent: nō uenerunt. Sic & istud viuificum sacramentum non nisi sex diebus presentis peregrinationis reficere h̄. Sed sabbato sempiternae quietis inueniet rex noster ielus xps̄ nō mystice sacramētū uelatus: sed manifest⁹ & decore regio gloriofus. ¶ Quarta cōditio est termin⁹ mēsuratiōis: q̄ p̄ singula capita mēsuram gomoz̄ ex parte dñi moyses colligi instituerat: nec q̄ plus colligit plus habuit: nec q̄ minus: minus inuenit. Sic qdē istud mirabile sacramētū nec copius pertinet minorē iesum i minorū hostiā q̄ in maiori: nec plus in plurib⁹ q̄ in uno. ¶ Quinta d̄ditio erat nec p̄paratiōis: q̄ illud māna ignes optime sustinebat: nā manna liquidū colligebat simile coriandro: & prope ignē ponebat: & efferebatur durū: deinde attritū abatur & et ei⁹ farina cōficebatur panis. Sed si ponebat ad solē liquebat et cōabefcebat. Sic istud b̄ndictū sacramētū perfectē ignē sustinet deuoti & feruētis amoris atq̄ rōnes ab amoris fomace p̄cedentes p̄fecte cōcludūt hui⁹ sacri iurefragabile ritatē. Sed sol curiositatis b̄nne & fantastice rōnis ad p̄secutionē sacri p̄perfidia eū liquefcere facit. ¶ Sexta cōditio est ausus reseruatiōis. Nā p̄ceptis moyses q̄ nullus seruaret et eo vsq̄ i mane: qui uoluerūt reseruare non uenerūt q̄ scaturire cepit s̄mbus atq̄ cōputruit. Sic hoc sacm̄ reseruatus ab his q̄ ad illud nolūt accedere scaturit

inibus: qz ipsi tales deteriorant et indus-
 katur: vt ps. lxxxij. di. in. c. psbyter. ¶ Se-
 prima cōditio erat gustus saporatiōis:
 qz vnicuiqz sapiebat iuxta desiderij sui
 appetitū. Aliqui em̄ cū summa delecta-
 tione vescēbātur cibo illo sapidissimo:
 nonnulli hō murmurātes dicebant. Nā
 nostra nauseat sup̄ cibo isto leuissimo.
 Nūc. xxf. Sic hoc sacratissimū sacra-
 mentū sumētibz diuersimode sapit: s̄m
 diuersas dispositiōes quas i eis format
 vel desiderijz charitatis vel in deuotio-
 malignitatis. O q̄ sunt obstinati pecca-
 tores et p̄sumptuosi q̄ corpus xpi sumen-
 tes nullū ex eo percipiūt gustū. Alij hō
 p̄mirabiliter p̄pter deuotionē et fides
 recreātur et consolātur. De quo est mul-
 ta possent exēpla narrari: vnū t̄m referā
 qd̄ rome euenit. Tēpore nanqz Eugeni
 quarti quedā notabilis et spūalis domi-
 na deo deuotissima Frācisca nomine de
 pōrtianis: singulis diebz festis sacramen-
 ti cōmunionē de manu sacerdotis reue-
 rentissime suscipiebat: sentiebatqz delecta-
 tionē admirabilē: adeo vt sepi post
 cōmunionē per magnū tēporis spaciūz
 raperetur in extasim. Quodā hō die dñ
 in ecclesia sancte Cecilie trans tyberim
 expectaret accipere cōmunionē: sacer-
 dos ille qui celebrabat: aut leuitate du-
 ctus: aut diaboli tentatione deuictus:
 tentauit sibi dare hostiam nō consecra-
 tam. Cūqz ori eius appropinquasset res-
 cūsauit illā sumere dicens: Parcat tibi
 deus o p̄ sacerdos: q̄ me nō solū decipe
 credidisti: sed etiā idolatrā facere volui-
 sti. Quibus verbis cōmotus sacerdos
 veniā petiit: et peccatū postea confessus
 rem alijs studuit enarrare.

¶ De sepr̄e fructibus quos acquirunt
 hi qui fideliter et deuote sc̄tām cōionez
 suscipiunt. Cap. iij.

Sertū mysteriū declaranduz
 de sanctissimo sacramēto dī
 fructificationis. Deuote em̄
 cōdicātes multos fructus cō-
 sequuntur: et p̄cipue sepr̄e.

Primus dī gratificatio.

Secūda remissio.

Tertius satisfactio.

Quartus defensio.

Quintus releuatio.

Sextus cibatō.

Septimus glorificatio.

¶ Primus fructus dī gratificatio. Con-
 fert em̄ sc̄tām deuote cōdicātibz gratiā.
 Rō est s̄m Tho. iij. parte. q. lxxix. arti. s.
 Tū qz in eo cōtinet xps: q̄ sicut veniens
 in mūdo venit cū gratia s̄m illud Job.
 s. Gratia et veritas p̄ iesuz xpm̄ facta est.
 Ita veniens in isto sacramēto. Tū qz re-
 presentat passio eius q̄ fuit gratie effe-
 ctus. Tum qz sumit sub specie cibi nu-
 trientis. Nā sicut cibus p̄stat vitā: ita et
 hoc sc̄tām: p̄pterea vocat̄ eucharistia:
 id est bona gra. Nā dī sacrificium respe-
 ctu p̄teriti. s. passionis xpi quam represen-
 tat. Et dī cōmuniō respectu p̄sentis: q̄st
 cōis vnio: qz vnit membra euz corpore:
 vel in corpore mystico. Et dicitur viati-
 cū respectu futuri: qz est p̄figuratiūz
 vite: et quia passio vnio et gloria sunt ex
 gratia: ideo noiatur eucharistia. ¶ Ses-
 cundus fructus deuote communicatiū
 dī remissio. Remittuntur nāqz per hoc
 sacramentum peccata venialia: vt habe-
 tur de pse. di. ij. c. cū omne. c. si quotiēs.
 et c. ante benedictionē. Quāntū aut̄ sit
 istud. s. remissionem venialium habere:
 patere pōt si consideretur quāntū ipsa
 aiām ledant. Nam lz eternam damna-
 tionem non inducant: t̄m inferunt duo
 p̄cipua nocumenta. Primum est: qz dī
 minuunt feruorem charitatis. Secū dū
 qz obligant ad penā tpalem. Ex quo dis-
 cit Bon. in. iij. di. xx. parte. s. ar. s. q. s. per
 totū. q̄ si quis mouit t̄m venialia ha-
 bens vadit ad purgatorium. ¶ Tertius
 fructus deuote communicantiū dicit̄
 tur satisfactio. Hoc siquidem sacramē-
 tum satisfacit pro peccatis. Secundum
 enim Tho. iij. parte. q. lxxix. ar. v. hoc sa-
 cramentum simul est sacrificiū et sacra-
 mentū. Sed rationem sacrificij habet
 in quantum offertur. Rationem hō sa-
 cramenti in quantum sumitur. Et ideo

Feria. III. hebdomade sancte.

effectū sacramēti habet in eo q̄ sumit: effectū autē sacrificij in eo q̄ offert: vel i his p̄ q̄bus offertur. Si ergo p̄sideret vt sacm̄: habet duplicē effectum. Uno modo directe ex vi sacramēti. Alio mō quasi ex quadā cōcomitātia. Ex vi q̄dē sacm̄i directe h̄z illū effectū ad quem est institutū: nō est autē institutū ad satisfaciendū: sed ad spūaliter nutriendū p̄mō nē ad xpm̄ ⁊ ad mēbra ei⁹ sicut ⁊ nutri mētū vni⁹ nutrito. Sed q̄ h̄mōi vni⁹ tas fit p̄ charitatē ex cui⁹ feruore aliq̄s consequit remissionē nō solus culpe: s̄ etiā pene: inde est q̄ ex cōsequenti per quadā cōcomitātia ad p̄ncipalē effectū hō p̄sequet remissionē pene: nō q̄ dē toti⁹: sed h̄m modū sue deuotionis atq̄ feruoris. Si autē p̄sideret inquā tum est sacrificiū: h̄z vim satisfactiua⁹: et prodest his p̄ q̄bus offertur tā viuīs q̄ defunctis. Sed in satisfactiōe magis attenditur affect⁹ offerētis q̄ qualitas oblationis. Quis ergo hec oblatio ex sui quātitate sufficiat ad satisfaciendū p̄ oī pena: tū fit satisfactoriā illis pro quib⁹ offertur: vel etiā p̄ offerentibus h̄m quātitatē sue deuotionis: et nō p̄ tota pena. Vnde Alex. papa. de p̄se. di. ij. in. c. nihil. ait: Nihil in sacrificijs maius esse pōt: q̄ corp⁹ ⁊ sanguis xpi: nec vlla oblatio hac potior est: sed oēs hec p̄cellit: q̄ pura p̄sciētia dñō est offerēda. ¶ Quart⁹ fruct⁹ deuote cōicantiū dī defensio. Defendit vtiq̄ hoc sacramētū p̄seruando a pctis futuris. Et em̄ ait Tho. vbi. s̄. arti. vj. Peccatū est quedā mors spūalis anime. Tū hoc modo p̄seruatur aliq̄s a pctō futuro: quo p̄seruatur corp⁹ a morte futura. Quod quidē fit dupl̄. Uno mō inquā tum hominis natura interiori roborat cōtra interiora corruptiua: ⁊ sic p̄seruatur a morte p̄ cibū ⁊ medicinā. Alio modo p̄ hoc q̄ munif cōtra exteriores impugnationes: et sic p̄seruat p̄ arma quib⁹ munif corp⁹. Atroq̄ autē modo hoc sacm̄ cōseruat a pctō. Nam p̄mo quidē p̄ hoc q̄ xpo coniungit p̄ gram:

roborat spūalē vitā hoīs tanq̄ spū ritualis cibus ⁊ spūalis medicina. Im illud ps̄. cij. Panis cor hoīs p̄firmat. Et Aug. sup Job. ait: Secur⁹ accedet panis est: nō venenū. S̄ cōdo inquantū est signū passionis xpi p̄ quā vici sunt demōes repellit ipoz impugnationes: Unde Lhyf. sup Job. ait: Et leones flammā spirantes de mensa dñi recepit inus terribiles demōib⁹ facti. Notandū tū q̄ h̄z hoc sacm̄ inquantū est de se habeat virtutē p̄seruatiua⁹ a pctō: nō tū aufert hōi possibilitates peccandi: q̄ hō i statu vie ē hui⁹ p̄ditōis q̄ pōt dīcti in bonum ⁊ in malum. ¶ Quintus fructus deuote cōicantiū dicit reuolūtio. Si enim homo post deuotā cōmunionē in peccatū rueret: facili⁹ ab illo surgere potest q̄ si ante illud nō cōmunicasset. Ratio est: q̄ vt diximus per se etiam cōmunionē aīa roboratur ⁊ fortificatur: et iō facil⁹ est fons resurgere q̄ debili. ¶ Sextus fruct⁹ deuote cōicantiū dī cibatio. Cibatur vtiq̄ hoc sacramētū spūaliter aīam ⁊ multoties miraculose reficit ipsum corpus. Dicit em̄ de beata Katharina de senis: q̄ sept⁹ cōione suscepra p̄ dies plurimos sine cibo ⁊ potu p̄sistebat absq̄ aliqua sui corpis lesiōe. ¶ Septimus fruct⁹ dī gloriificatio. Facit etiā hoc sacramētū ad augmentum gloriē que sequit ad augmentū gratie. Quāro em̄ aīa p̄ficiat ⁊ crescit in gratiā to copioīore gloriā p̄meret. Sed q̄ deuote ⁊ humiliter suscipit sacramētum eucharistie p̄ficiat in gra: vt tactū est superius: icarco abundanti⁹ gloriā optinebit. Currite igit oēs ⁊ cōficiētis a peccatis emūdatis sacra cōmunionē accipite: q̄ saluator noster dixit Job. vi. Et quis māducauerit ex hoc pane viuet in eternum: hic per gratiā et in futuro per gloriā. In qua viuit ⁊ regnat ipse ielus dei filius cum patre ⁊ spūsancto per cūta secula seculoy. Amen. ¶ Feria tertia hebdomade sancte: de veritate sacramēti eucharistie in q̄ vere et realiter p̄tinetur ipse xpo. Sermo. lxxij.